

روز ملی

استک

مبارزه با

۱۳ آبان در تاریخ معاصر ایران یادآور سه رویداد مهم است: تبعید امام خمینی (ره) به دلیل مخالفت با «کاپیتولاسیون» یا حق کنسولی در سال ۱۳۴۳، کشتار دانش‌آموزان در سال ۱۳۵۷ و تسخیر لانه جاسوسی در سال ۱۳۵۸، این رخدادها و وقایع مهم که به روشنی تحت تأثیر توصیه‌ها و سیاست‌های آمریکا بوده است، باعث شد روز ۱۳ آبان ۱۳۵۷ نقطه عطفی در اوج‌گیری انقلاب اسلامی شناخته شود و به عنوان روز ملی مبارزه با استکبار جهانی نام‌گذاری شود.

* اسناد محرمانه وزارت خارجه آمریکا

سند شماره یک - ۶ آبان ۱۳۵۷

در کتاب «اسناد لانه جاسوسی آمریکا» آمده است که وزارت خارجه آمریکا در تاریخ ۶ آبان ۱۳۵۷ توصیه‌هایی را به سفارت این کشور در تهران مخابره کرد. در این سند بر سه محور تأکید شده بود:

۱. به کارگیری سیاست مبتنی بر زور علیه اعتصابیون.
۲. کنترل شدید دانشگاه‌ها و مطبوعات.
۳. بازداشت رهبران مذهبی و سیاسی مخالف.

این سند نشان می‌دهد سیاست رسمی آمریکا، تشویق رژیم پهلوی به سرکوب خونین معترضان بود (مرکز نشر اسناد لانه جاسوسی آمریکا، ۱۳۶۱، ج ۲: ۳۴).

سند شماره دو - ۱۱ آبان ۱۳۵۷

در مجموعه «ایران در آستانه انقلاب» نیز سندی از اداره اطلاعات و تحقیقات وزارت خارجه آمریکا منتشر شده است. در این سند، راهکارهایی چون «درگیری سخت با تظاهرکنندگان»، «بازداشت‌های گسترده» و «ایجاد فضای پلیسی شدید همراه با خون‌ریزی گسترده» مطرح شده است (وزارت امور خارجه آمریکا، ترجمه مرکز بررسی اسناد تاریخی، ۱۳۸۰: ۱۸۹). این سند حتی به شباهت این روش با سرکوب‌های شیلی اشاره دارد که آمریکا در آن نقش داشته است.

* تطابق اسناد با اقدامات عملی

وقایع ۱۳ آبان ۱۳۵۷، یعنی تیراندازی مستقیم به دانش‌آموزان، تعطیلی دانشگاه و بازداشت گسترده، کاملاً با توصیه‌های اسناد آمریکایی هم‌خوانی داشت (شریف‌زاده، ۱۳۸۴: ۹۸). این هم‌خوانی نشان می‌دهد آمریکا نه تنها از وقایع مطلع بود، بلکه در طراحی و جهت‌دهی به سرکوب نقش مستقیم ایفا کرد.

جهانی ببار

دکتر لیلا میرزایی
دانش آموخته فلسفه تعلیم و تربیت
دکتر عباسعلی مظفری

* مهم ترین اقدامات استکبار جهانی به سرکردگی آمریکا در ایران

اصطلاح «استکبار جهانی» در ادبیات انقلاب اسلامی به ویژه از سوی امام خمینی (ره) بارها به کار رفته است. منظور از استکبار جهانی، قدرت های سلطه طلبی است که با هدف تسلط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی بر ملت ها اقدام می کنند و در رأس آن ها ایالات متحده آمریکا قرار دارد (امام خمینی، ۱۳۷۸: ۲۱۱). بررسی اقدامات آمریکا در ایران نشان می دهد، این کشور در طول دهه های گذشته با ابزارهای مختلف از کودتا و سرکوب نظامی گرفته تا تحریم و حمایت، از جنگ به عنوان مصداق روشن «استکبار جهانی» عمل کرده است. مجموعه ای از اقدامات مستقیم و غیر مستقیم این کشور در تاریخ معاصر ایران عبارت است از:

/ کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲

یکی از برجسته ترین اقدامات آمریکا در ایران، طراحی و اجرای کودتای ۲۸ مرداد علیه دولت ملی دکتر محمد مصدق بود. این کودتا با همکاری سازمان سیا و سرویس اطلاعاتی بریتانیا (MI۶) انجام شد و موجب سقوط دولت ملی و بازگشت محمدرضا پهلوی به قدرت شد (همایون کاتوزیان، ۱۳۸۰: ۴۲۱). اسناد منتشر شده از سازمان سیا نشان می دهد عملیات «آزاکس» به طور مستقیم توسط کر میت روزولت و با حمایت مالی آمریکا هدایت شد (گازپور و فسکی، ۱۳۷۷: ۱۶۵).

/ حمایت همه جانبه از رژیم پهلوی

پس از کودتا، آمریکا به اصلی ترین حامی رژیم پهلوی تبدیل شد. کمک های نظامی و امنیتی، تجهیز ساواک با کمک مستقیم سازمان سیا، و حمایت سیاسی در سطح بین المللی از جمله اقدامات استکبار جهانی برای حفظ این رژیم بود (سجادی، ۱۳۷۹: ۲۸۴).

/ نقش آمریکا در کشتارهای انقلابیون (۱۳۵۷-۱۳۵۶)

در جریان انقلاب اسلامی، آمریکا همواره رژیم پهلوی را به سرکوب تظاهرات مردمی تشویق می کرد. اسناد وزارت خارجه آمریکا نشان می دهد سیاست رسمی واشنگتن، «استفاده از خشونت برای کنترل مخالفان» بوده است (وزارت امور خارجه آمریکا، ترجمه مرکز بررسی اسناد تاریخی؛ ۱۳۸۰: ۱۸۹). واقعه ۱۷ شهریور ۱۳۵۷ (جمعه سیاه) و نیز کشتار دانش آموزان در ۱۳ آبان ۱۳۵۷ نمونه های آشکار این سیاست هستند (روحانی، ۱۳۷۲: ج ۵: ۲۴۳).

/ تسخیر لانه جاسوسی و افشای اسناد آمریکا (۱۳۵۸)

با تسخیر سفارت آمریکا در تهران، هزاران صفحه سند از دخالت های سیاسی، امنیتی و فرهنگی آمریکا در ایران افشا شد. این اسناد نشان داد، سفارتخانه به پایگاه جاسوسی و طراحی عملیات ضد انقلابی تبدیل شده بود (مرکز نشر اسناد لانه جاسوسی آمریکا، ۱۳۶۱: ج ۱: ۱۵). امام خمینی (ره) این اقدام را «انقلاب دوم» نامیدند که اهمیت آن کمتر از انقلاب اسلامی نبود (امام خمینی، ۱۳۷۸: ۲۳۵).

/ تحریم ها و فشارهای اقتصادی پس از انقلاب

پس از پیروزی انقلاب اسلامی، آمریکا سیاست فشار حداکثری از طریق تحریم های اقتصادی و بلوکه کردن

دارایی های ایران را در پیش گرفت (شریف زاده، ۱۳۸۴: ۱۴۵). این تحریم ها که از همان سال های ابتدایی شروع شد، به مرور به ابزار اصلی آمریکا برای خدشه دار کردن انقلاب اسلامی تبدیل شد.

نقش آمریکا در جنگ تحمیلی عراق علیه ایران

شواهد تاریخی نشان می دهد که آمریکا و هم پیمانانش از آغاز جنگ تحمیلی (۱۳۶۷-۱۳۵۹) حمایت گسترده ای از رژیم صدام حسین کردند. این حمایت شامل فروش سلاح، ارائه اطلاعات ماهواره ای، و حمایت سیاسی در سازمان ملل بود (هیلد، ۱۳۷۰: ۲۵۷). حتی پس از استفاده عراق از سلاح شیمیایی علیه مردم ایران، آمریکا مانع محکومیت بغداد شد (ابراهامیان، ۱۳۸۴: ۴۹۲).

آمریکا و جنگ ۱۲ روزه اخیر ایران و رژیم صهیونیستی

جنگ ۱۲ روزه میان ایران و رژیم صهیونیستی (خرداد ۱۴۰۴) یکی از مهم ترین تحولات منطقه ای اخیر بود. اگرچه رژیم صهیونیستی آغازگر حمله ها بود، اما تحلیل ها نشان می دهند که آمریکا نقشی راهبردی در حمایت و هدایت این واقعه ایفا کرد. تحلیلگران در رسانه های فارسی بیان کرده اند که آغاز جنگ با هماهنگی واشنگتن بوده و تل آویو تنها بازیگر بود (مسیر اقتصاد، ۱۴۰۴).

آغاز جنگ با هماهنگی آمریکا

مدیر اندیشکده اقتصاد مقاومتی گفته است: «جنگ با تجاوز رژیم صهیونیستی آغاز شد؛ آن هم زمانی که ایران مشغول مذاکره بود... ترامپ نوشت ما ۶۰ روز فرصت داده ایم، حالا بعد از آن حمله کردند. این نشان داد که جنگ کاملاً با هماهنگی و راهبری آمریکا آغاز شد و اسرائیل تنها بازیگر آن بود.»

وابستگی رژیم صهیونیستی به پشتیبانی آمریکا

روزنامه دنیای اقتصاد در تحلیلی نوشت: «بر ملاحظه شدن واقعیت نظامی و راهبردی رژیم صهیونیستی بدون تکیه بر حمایت بی قید و شرط آمریکا» یکی از مهم ترین درس های جنگ است. بدین معنا که اسرائیل حتی در دفاع از عمق راهبردی خود، به شدت به کمک های اطلاعاتی و فنی واشنگتن وابسته بود.

اشتباه محاسباتی رژیم صهیونیستی و آمریکا

خبرگزاری میزان با اشاره به نتایج غافلگیرکننده رقبا نوشت: «نتایج جنگ بر خلاف محاسبات آمریکا و رژیم صهیونیستی بود... مقاومت مردمی گسترده ای شکل گرفت و توانمندی نظامی افزایش یافت. این نشان می دهد که آمریکا و رژیم صهیونیستی در حمله نظامی به ایران دچار اشتباه شدند.»

نقش انسجام ملی و آگاهی دهی فرهنگی

در ارتباط با جنگ ۱۲ روزه ایران و رژیم صهیونیستی

آگاهی دهی به دانش آموزان و والدین در خصوص جنگ ها و تهدیدهای خارجی، همراه با انسجام ملی، نقش بسزایی در مقاومت ملت ایران دارد. همبستگی اجتماعی و ملی نه تنها مقابله با دشمن را ممکن می کند، بلکه هویت ملی را نیز تقویت می کند. تجربه جنگ ۱۲ روزه نشان داد که وحدت

ملت ایران و آموزش صحیح به نسل جوان، دو عنصر کلیدی حفظ امنیت و استقلال کشور هستند.

نقش مدرسه ها

و فرهنگیان در آگاهی دهی

مدرسه ها و معلمان به عنوان نهادهایی آموزشی، وظیفه دارند دانش آموزان و والدین را از رخداد های مهم تاریخی و تهدید های خارجی مطلع کنند. آگاهی دهی صحیح به نسل جوان، هویت ملی و آمادگی آنان را در برابر تهاجم فرهنگی و نظامی دشمن تقویت می کند. مطالعات نشان داده است، برنامه های آموزشی مرتبط با تاریخ جنگ و مقاومت ملت ایران بر احساس مسئولیت و مشارکت اجتماعی دانش آموزان می افزاید (صفایی، ۱۳۹۹).

نقش انسجام ملی در جنگ ۱۲ روزه

جنگ ۱۲ روزه فرصتی برای ملت ایران بود تا با نمایش همبستگی و وحدت، قدرت ملی خود را به نمایش بگذارند. انسجام ملی مهم ترین ابزار مقابله با تهدید دشمنان خارجی است. حجت الاسلام جعفری می گوید: «انسجام و وحدت ملی ملت ایران مهم ترین ابزار مقابله با دشمن است (hawzahnews.com). این جنگ نشان داد که ملت ایران با وجود تنوع فرهنگی و مذهبی، در برابر تهدید های خارجی متحد و یکپارچه هستند و این همبستگی باعث افزایش تاب آوری اجتماعی و سیاسی کشور شد.»

تأثیر انسجام ملی بر هویت ملی

انسجام ملی نه تنها به مقابله با دشمن کمک می کند، بلکه هویت ملی ایرانیان را نیز تقویت می کند. زینب صفایی در مقاله ای اشاره کرده است که جنگ ۱۲ روزه «یک آزمون بزرگ برای ملت ایران بود» و نشان داد «ملت همچنان به آرمان های انقلاب اسلامی پایبند هستند (hawzahnews.com) این همبستگی ملی باعث تقویت روحیه مقاومت، همدلی و اعتماد اجتماعی شد و الگویی موفق برای مقابله با بحران ها و جنگ های نرم یا ترکیبی آینده به حساب می آید.»

ریشه یابی تلاش های

استکبار جهانی

با مروری گذرا بر بعضی از مهم ترین اقدامات استکبار جهانی به رهبری آمریکا در مواجهه با جمهوری اسلامی ایران چنین برداشت می شود که استکبار تمامی اقدامات ممکن را در به زانو در آوردن کشور ایران انجام داده است که به بخشی از آن ها اشاره می شود:

کودتای ۲۸ مرداد و سرنگونی دولت دکتر محمد مصدق؛

مدرسه ها و معلمان به عنوان نهادهایی آموزشی، وظیفه دارند دانش آموزان و والدین را از رخداد های مهم تاریخی و تهدید های خارجی مطلع کنند

منظور از استکبار جهانی، قدرت‌های سلطه‌طلبی است که با هدف تسلط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی بر ملت‌ها اقدام می‌کنند و در رأس آن‌ها ایالات متحده آمریکا قرار دارد

با تسخیر سفارت آمریکا در تهران، هزاران صفحه سند از دخالت‌های سیاسی، امنیتی و فرهنگی آمریکا در ایران افشا شد. این اسناد نشان داد، سفارتخانه به پایگاه جاسوسی و طراحی عملیات ضد انقلابی تبدیل شده بود

حمله نظامی با هواپیماهای پیشرفته که با طوفان شن در صحرای طبس، با تلفات سنگین و تحمل شکست، ناکام ماند؛
 تحمیل جنگ هشت‌ساله و پشتیبانی همه‌جانبه از صدام که شهرهای زیادی را ویران کرد. قریب به ۲۰۰ هزار نفر از جوانان عزیزمان در دفاع از آرمان‌ها و خاک کشور عزیزمان به شهادت رسیدند؛
 شلیک به هواپیماهای مسافربری جمهوری اسلامی ایران در آسمان نیلگون خلیج فارس و به شهادت رساندن تمامی مسافران؛
 اعمال تحریم‌های سنگین و جلوگیری از فروش نفت و گاز، و همچنین جلوگیری از واردات اقلام ضروری مردم عزیز ایران؛
 کارشکنی فراوان در سازمان‌های بین‌المللی و تلاش برای بروز حداکثر مشکلات برای ایران عزیز، به بهانه‌های واهی؛
 همراهی و همکاری اطلاعاتی، امنیتی و نظامی با رژیم صهیونیستی در جنگ ۱۲ روزه علیه جمهوری اسلامی ایران که به شهادت سرداران، دانشمندان هسته‌ای و جمع کثیری از مردم عادی ایران منجر شد.
 با اندکی تأمل می‌توان چنین نتیجه گرفت: «علاوه بر اینکه مبارزه حق و باطل همواره در طول تاریخ وجود داشته و نیز ادامه خواهد داشت، اسرار دیگری وجود دارد که می‌توان آن‌ها را در دیدگاه‌های بعضی از سیاستمداران و اندیشمندان جهان غرب جست‌وجو کرد.
 برای نمونه، مواضع خصمانه استکبار جهانی به سرکردگی آمریکا، در مواجهه با انقلاب نوظهور اسلامی و به عبارت دقیق‌تر ترس و وحشت از «ظهور تمدن اسلامی»، از نظریه‌هایی همچون نظریه «برخورد تمدن‌ها» که پایه‌گذار و مطرح‌کننده آن ساموئل هانتینگتون، عضو اصلی‌ترین نهاد رهبری سیاست خارجی آمریکا الهام گرفته است. او را می‌توان آغازکننده ابرانگاره‌ای (پارادایمی) جدید در مطالعات بین‌المللی دانست. نظریه وی نگاه تقابلی فرهنگی در عرصه جهانی است. او مدعی است که تمدن‌های مختلف امکان نزدیک شدن و گفت‌وگو را ندارند، به همین دلیل دنیا باید میان تمدن‌های بزرگ تقسیم شود... او معتقد است، هم‌اکنون جنگ میان ملت‌ها در حال پایان است و جنگ میان تمدن‌ها در حال آغاز است (صالحی امیری، ص ۲۲۶).
 از نظر هانتینگتون، از این پس امور جهانی بر اثر کنش و واکنش هفت یا هشت تمدن بزرگ غربی، کنفوسیوس، ژاپنی، اسلامی، هندو، اسلاو، ارتدکس آمریکای لاتین و در حاشیه نیز تمدن آفریقایی شکل خواهد گرفت. آنچه در دنیای کنونی شاهد هستیم، گذر از دنیای تک‌قطبی به جهان چندقطبی است که زمینه‌های آن فراهم شده و همه کشورهای مسلمان برای رسیدن به تمدن بزرگ اسلامی، در پیج تاریخی مهمی قرار دارند. بنابراین معلمان و استادان در تمامی مدرسه‌ها و دانشگاه‌ها «با انتقال اطلاعات و دانش تاریخ انقلاب اسلامی، زمینه‌سازی درک و فهم عمیق دانش و رویدادهای تاریخی، تبیین و تحلیل وقایع، نقد علمی حوادث و رخدادها و همچنین با پرداختن به عبرت‌های تاریخی»، در راستای استقلال و پیشرفت ایران عزیز و نقش آفرینی در استقرار تمدن بزرگ اسلامی، اختلاف‌ها را به حداقل برسانند و با دوراندیشی و تنویر افکار عمومی جامعه در این دوران مهم گذار، جامعه را با تکیه بر مشترکات خود، همچون اعتقاد به پروردگار مهربان، قرآن کریم، پیامبر (ص) و اهل بیت عصمت و طهارت (ع)، زبان ارزشمند فارسی، نمادهای جمهوری اسلامی ایران همچون پرچم، سرود و... از این پیچ خطرناک تاریخی به سلامت عبور دهند.

شهرهای دانش آموز و کودکان مطالعه کنید

منابع

۱. حمدی، حمید (۱۳۸۸). تاریخ تحولات سیاسی ایران معاصر. نشر نی، تهران.
۲. ابراهامیان، پروانه. (۱۳۸۴). ایران بین دو انقلاب. ترجمه احمد گل محمدی و محمد ابراهیم فتاحی. نشر نی، تهران.
۳. امام خمینی. (۱۳۷۸). صحیفه امام. مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره). تهران.
۴. حجت‌الاسلام جعفری. (۱۳۹۸). انسجام و وحدت ملی ملت ایران؛ مهم‌ترین ابزار مقابله با دشمن. پایگاه خبری حوزه hawzahnews.com
۵. خادم‌دقیق، امیر هوشنگ، فینی‌زاده، جعفر و رضاییان، مهدی. (۱۳۹۸). نقش همبستگی، انسجام و وحدت ملی به‌عنوان یک ظرفیت اساسی جهت مقابله با جنگ نرم دشمن. مجله امنیت ملی ns.sndu.ac.ir
۶. دنیای اقتصاد. (۱۴۰۴). تنهایی استراتژیک تل‌آویو و امنیت وام‌گرفته از واشینگتن، وابستگی اسرائیل به آمریکا در جنگ
۸. روحانی، سید حمید. (۱۳۷۲). نهضت امام خمینی. مرکز اسناد انقلاب اسلامی، تهران.
۹. سجادی، محمد (۱۳۷۹). روابط ایران و آمریکا. انتشارات اطلاعات، تهران.
۱۰. شریف‌زاده، محمد (۱۳۸۴). نقش آمریکا در سرکوب انقلاب اسلامی. مرکز اسناد انقلاب اسلامی، تهران.
۱۱. صالحی امیری، سیدرضا (۱۳۹۲). مفاهیم و نظریه‌های فرهنگی. نشر ققنوس، تهران.
۱۲. صفایی، زینب (۱۳۹۹). تحلیل نقش انسجام ملی در جنگ. پایگاه خبری حوزه hawzahnews.com
۱۳. کاتوزیان، محمدعلی همایون (۱۳۸۰). ایران، جامعه کوتاه‌مدت. ترجمه محسن ثلاثی. نشر مرکز، تهران.
۱۴. گازیوروفسکی، مارک (۱۳۷۷). کودتای ۲۸ مرداد. ترجمه محمد رفیعی مهرآبادی. انتشارات مؤسسه خدمات فرهنگی رسا، تهران.
۱۵. مرکز نشر اسناد لانه جاسوسی آمریکا (۱۳۶۱). اسناد لانه جاسوسی آمریکا. جلد دوم. مرکز، تهران.
۱۶. مسیر اقتصاد (۱۴۰۴). روایت جنگ ۱۲ روزه ایران با آمریکا و اسرائیل. نقل قول از مدیر اندیشکده اقتصاد مقاومتی، ۹.
۱۷. میزان آنلاین (۱۴۰۴). نتایج جنگ برخلاف محاسبات آمریکا و رژیم صهیونیستی، افزایش توانمندی ایران و غافلگیری دشمنان.
۱۸. نشر اسناد لانه جاسوسی آمریکا (۱۳۶۱). اسناد لانه جاسوسی آمریکا. جلد‌های اول و دوم. مرکز، تهران.
۱۹. وزارت امور خارجه آمریکا (۱۳۸۰). ایران در آستانه انقلاب (اسناد محرمانه وزارت خارجه آمریکا). ترجمه مرکز بررسی اسناد تاریخی. مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی، تهران.
۲۰. هیلد، ویلیام (۱۳۷۰). جنگ عراق و ایران. ترجمه ع، الف. امیرکبیر، تهران.